

ל' סיון תשפ"א
10 יוני 2021
445949821

לכבוד
מר יולי אדלשטיין, שר הבריאות
מר יואב קיש, סגן שר הבריאות
פרופ' חזי לוי, מנכ"ל משרד הבריאות

הנדון: סיכום דיון המועצה הארצית לשיקום נכי נפש בקהילה 19 במאי 2021

שלום רב,

השתתפו:

עו"ס אבי אורן - יו"ר, גב' אורלי אורן - נציגת האיגוד לריפוי בעיסוק, מר אלעד ארליך - משרד הכלכלה, גב' יונית אפרתי - משרד המשפטים, ד"ר לירון בודינגר - איגוד הפסיכיאטריה בישראל, ד"ר רינה בינה - אוני' בר-אילן, גב' דנית בן עמר שכטמן - משרד החינוך, ד"ר חגית גור-זיו - עמותת משפחות ברה"נ, גב' שרה כהן ברקו - המשרד לקליטת עליה, גב' שרית לוי - משרד רווחה, גב' הדס נתן-עמותת לשמ"ה, גב' ריבי צוק - ארגון עוצמה, עו"ס בלהה קורן - השלטון המקומי, גב' גיודי ריבקין - איגוד הפסיכולוגים, עו"ס תמר שמעוני - משרד הביטחון, פרופ' רון שור - נציג מל"ג, גב' חניט אבן חן - מנהלת עמותת הקרימינולוגים השיקומיים, גב' רוני בנצור - יו"ר האגודה לקרימינולוגים קליניים, גב' שירלי גינסברג - נציגת יזמים, ד"ר אנג'לה דרניקוב - החברה לבריאות הנפש בקהילה, עו"ס אסתי הירשפלד - משקיפה, פרופ' נעמי הדס לידור - מנהלת בית הספר לשיקום, עו"ס יעל נרדי - מכבי שירותי בריאות, עו"ד שנית סוקולובסקי - עמותת אנוש, ד"ר עידית סרגוסטי - בזכות, גב' יערה קסלר - יספרי"א, מר יחיאל שרשבסקי-משקיף.

משרד הבריאות: ד"ר בעז לב, גב' אורלי בוני, גב' נעה לוי, גב' בתיה לייזנר, גב' ורד שפיר-קיסר.

מוזמנים: גב' חגית רצון.

התנצלו- הגב' מיכל בסן- נציגת המתמודדים העצמאיים, פרופ' יעל בצר-נציגת מל"ג.

באחריות / המשך טיפול	המלצות המועצה	נושא	
יו"ר	המועצה דנה באופן כללי בדרך קבלת ההחלטות וניהול דיוניה, החברים העלו הצעות כשליחת חומרים מוקדמים, מתן יותר מקום לדיון מאשר לסקירות, העצמת עבודה בוועדות ועוד. ההצעות התקבלו וייעשה מאמץ על ידי המועצה לפעול לאורן.	דיון בהתנהלות ודרכי פעולת המועצה	<u>1</u>
אחראית שיקום, אגף ברה"ן, הנהלת המשרד	התקבל נוסח החלטת מועצה פה אחד: "המועצה שמעה סקירה לגבי שביתת היזמים, סיבותיה וביטוייה. המועצה הקשיבה לטיעוני היזמים ומצפה לשמוע את תגובת המשרד לטיעונים. השביתה פוגעת משמעותית באיכות ובבקרה על מערך השיקום וקוראת למשרד לקיים דיאלוג עם היזמים על מנת להביא לסיום שהשביתה, ומבקשת לעדכן את המועצה בעניין. "	דיון בעיצומי היזמים במערך השיקום	<u>2</u>
יו"ר	עקב קושי משפטי החומרים הנדרשים לדיון לא הועברו לעיון חברי המועצה, החברים שמעו סקירה לגבי שירות "סוקרי איכות" מפי גברת אסתי וייסברג, מנהלת השרות מזה 15 שנה שבימים אלו סיימה את תפקידה. חברי המועצה הביעו הערכתם לאסתי ולפרויקט. הממצאים לגבי הקורונה יידונו בהזדמנות הקרובה.	הצגת סקר תפקוד יחידות השיקום בתקופת הקורונה – סוקרי איכות	<u>3</u>
יו"ר ואגף ברה"ן	לרגל פרישתה של הגברת נעה לוי, אחראית התעסוקה במטה השיקום, הציגה נעה תמונת מצב מקיפה על מערך התעסוקה השיקומי, גידולו המרשים, החדשנות והשילוב הגובר בשוק החופשי ובתעסוקה משמעותית. לצד השבחים <u>המועצה קוראת לבחון לעומק את סוגיית המפעלים המוגנים ולקדם צעדים שיבטיחו שכר מכבד לכל משתקם.</u> המועצה הודתה לנעה על קידום תחום התעסוקה ואיחלה לה הצלחה	תמונת מצב תעסוקה - ופרידה מהגב' נעה לוי	<u>4</u>

להלן עיקרי הדברים:

פתיחת היו"ר: צהריים טובים לכולם, אני שמח מאוד לראות אתכם גם בימים באמת טרופים אלו של מבצע "שומר החומות".

על החברה שלנו עוברים ימים מורכבים, וחשבנו שלמרות כל הטרור הזה, ואולי דווקא בגללו, חשוב שנתכנס, נשוחח על דברים שקרו בחודשיים האחרונים, נבהיר מיני דברים, וחשוב מכל, ניאחז בשגרה שכל כך חשובה לרבים מאתנו.

ברשותכם, אני בהתחלה רוצה לקרוא הודעה של עו"ד שרונה עבר הדני, היועצת המשפטית, שהיא למעשה הסיבה שסדר היום השתנה. אקריא את ההודעה כמו שהיא ואחר כך נדבר במה שעולה ממנה: **"שלום רב צר לי אך מאחר שכנגד המכרז למינוי אחראי תחום השיקום הוגשה עתירה, אינן לקיים היום דיון במועצה על מכרז זה. ככל שהמועצה מבקשת לקיים דיון במכרז במקביל לדיון בבית המשפט נוכל לבחון את הדברים מול הפרקליטות אך בשלב זה אין לקיים דיון בנושא. בכל הנוגע לדיון בנוגע לסמכויות המועצה, צר לי אבל אין באפשרותי להשתתף, ואני ממליצה כי נקיים כאשר אני או נציג הלשכה המשפטית ישתתף, וגם נציג משפטי היות ומדובר בנושא משפטי מובהק, אך אין מניעה משפטית לקיים דיון זה גם בהיעדר נציג משפטי מוסמך"**, זו ההודעה, ולכן שינינו את סדר היום.

אם יהיה צורך, בישיבה הבאה נדון בעניין סמכויות המועצה, עם זאת ראיתי לנכון לשמור על סדר יום מתוכנן ככל האפשר ולדון במה שאני כיניתי "התנהלות ודרכי פעולות המועצה", חשבתי שנכון שנדבר על התנהלות המועצה, ללא כל קשר למכרז, ללא כל קשר לסמכויות המועצה, אלא בכלל, איך אנחנו מקבלים החלטות? מה תרבות השיח בינינו?.

לפני כן אני רוצה להציג בפניכם שני משקיפים חדשים, אחת חדשה ואחת חדשה-ישנה, הראשונה היא ד"ר אנג'לה דרניקוב, היא מייצגת את **החברה לבריאות הנפש בקהילה**, זו קבוצה מאוד רחבה של פסיכיאטרים, והיא תציג את הארגון ואת עצמה.

ד"ר דרניקוב: אני רופאה פסיכיאטרית, מנהלת מרכז פסיכיאטרי קהילתי, יש לי ניסיון בוועד המנהל של החברה. משנת 2007 אני עובדת בקהילה, מ-2013 בקהילת דרום ולפני זה בירושלים, השתתפתי בוועדות סל שיקום, כרופאה, וחברה.

על החברה לבריאות הנפש בקהילה מקדמת את הפעילות הפסיכיאטרית בקהילה, מטיפול יום עד היחידות הרגילות, יש לנו כמה אנשים, ד"ר לוריא, ד"ר טל, מירושלים ד"ר מוסא, שתי פסיכיאטריות של ילדים. אנשים מאוד מגויסים, אקטיביים, נפגשים פעם בחודש. אני בחרתי את התחום שקרוב לליבי שהוא תחום השיקום.

יו"ר: תודה רבה, אני בטוח שהחברה לבריאות הנפש בקהילה, ביחד עם איגוד הפסיכיאטריה תתרום רבות, משמח אותי שהצטרפתם. הנציגה השנייה, ד"ר עידית סרגוסטי מארגון בזכות.

מעט דברים טכניים ומהותיים לפני שנתחיל בסדר היום. אין זה סוד שהמועצה נמצאת במחלוקת מקצועית עם הנהלת האגף, המחלוקת הזאת תידון במועצה והיא כמובן דורשת זמן ומשאבים רבים, עם זאת, אני לא רוצה לפגוע במשימות השנתיות שלקחנו על עצמנו, המשימה הראשונה היא **הצגת נייר עמדה על נושא של**

תחלואה כפולה, ראיינתי את רוב חברי הוועדה ואני נמצא בשלב הכתיבה, אנסה להתקדם עם זה במידת האפשר בזמן הקרוב.

הנושא השני זה צעירים בסיכון, בגלל שלצערי איני יכול להפנות את הקשב לנושא, ביקשתי מגב' רחלי שטרן שתחליף אותי בריכוז הוועדה לשמחתי היא נעתרה, נעדכן אותה ונמשיך להתקדם.

הנושא השלישי, תכנון 2030, תכנית העשור שלקחנו על עצמנו לגבש, אנסה לקדם את זה במידת האפשר ואתייעץ עם גרסיאלה ואחרים לגבי הנושא שכן באופן טבעי, נדרשת כאן מעורבות של אחראית השיקום והאגף.

1. דיון בהתנהלות ודרכי פעולת המועצה -

יו"ר: כעת אני מתכבד לפתוח את סדר היום, הדקות הקרובות יוקדשו ל**התנהלות המועצה**.

משנת 2005 אני חבר במועצה זו ולאחריה במועצה הלאומית לבריאות הנפש, במהלך השנים נדונו סוגיות קשות רבות, מגורים טיפוליים בבתי חולים, רפורמה ועוד. **הדיאלוג והיכולת לנהל מחלוקות היא אבן היסוד של התרבות האנושית**. פניתי מספר פעמים למנהלת האגף, שכיום משמשת גם כמנהלת השיקום בפועל, וביקשתי ממנה להיות נוכחת בדיון, כפי שאני מבקש בכל דיון, לצערי כרגע עמדתה כפי שהובהרה לי, שהיא מסרבת להופיע לדיונים, לא חייבת להופיע לדיונים, אדם מטעמה לא יופיע לדיונים, מנהלים במטה יופיעו רק באישור מיוחד ומענה יינתן רק לשאלות בכתב. התקפות המשפטית של התשובה הזו תיענה ותיבדק במחלקה המשפטית ויחד נענה על ההחלטה הזו.

מיותר לציין כי אני מצר מאד על ההחלטה, המועצה הזאת היא סטטוטורית, הזכות להופיע בה, לפני שהיא חובה משפטית, היא זכות מקצועית, מוסרית וכלי ניהולי יקר ערך למופיעים בה. היא מקום בו נפגשים מגוון אנשים ממגוון דיסציפלינות, ודנים בקידום ושיפור אחת המהפכות החברתיות הכי משמעותיות שקרו בשנים האחרונות. אני אמשיך במאמצי לשמור את המועצה כמובילה ומשפיעה על דמותה של מערכת השיקום הפסיכיאטרי בישראל.

אני יודע שבחודשיים האחרונים נדרשנו להגיב לתרחיש מורכב, בלי קשר למכרז אבקש לתאר את התהליך, הרעיון היה לקבל את עמדת החברים בסוגיה שהבנתי את הרגישות והנפיצות שלה. **היה חשוב לקבל את מנדט המועצה כדי להציג עמדה מנוגדת לעמדת האגף**.

העמדה הייתה רק קריאה לדיון, זה הכול. מה שעשינו טכנית, ערכנו הצבעה טלפונית חשאית, ההצבעה הטלפונית הייתה הכרח לאור פגרה של המועצה וחוסר יכולת לכנס את החברים בהתרעה קצרה לשיבה שלא מן המניין, לגבי חשאיות ההצבעה, מרגע שחבר אחד מבקש שההצבעה תהיה חשאית, הרי שאין מניעה כזו, הפרוטוקול נרשם, מי שביקש להתבונן בו, תוך התחייבות לשמור על החשאיות של ההצבעה, התבונן. מהרגע שנוכל לדון שוב במכרז, אני מבטיח שנעלה את הנושא שוב, כרגע לא יכולים לדון בו.

חשוב לי שעמדת המועצה תתקבל בכמה שיותר שקיפות, וחשוב לי שתדעו, שהטלפון שלי זמין בפניכם תמיד, לכל הערה, לכל בקשה, לכל רצון להעלות נושא, זה המקום שלכם, חברי ומשקיפי המועצה, ואני קשוב לכל אחד. פותח לדיון.

הגב' צוק: תחת הכותרת של דרכי התנהלות המועצה, חשבתי על דברים יותר רחבים ממה שהיו במבוא שלך, אולי אתחיל מהדבר היותר כללי ואחזור להגבלות של העת האחרונה.

בחצי שנה האחרונה הייתה הרגשה שיש הרבה קבלת מידע, אבל הדיון בנושאים שעולים וההתייחסות לדברים מנקודת הזווית השונה של החברים השונים הוא יחסית מצומצם להצגת הנושא.

יש פער בין מה שאפשר לעשות ב-8 ישיבות שנתיות במועצה עם כל כך הרבה משתתפים, זה ממולא בעבודה פרטית שלך ואתה משקיע המון. לדעתי המודוס ויונדי צריך להיות אחר, שומעים דברים רבים במועצה, ברור לי שלא כולם יקראו. אני יכולה וחשוב לי להתכונן, ראוי שנקבל חומרים קודם למועצה.

אם הדיון לא ממצה את עצמו, כדאי שנקים ועדת משנה למיצוי הנושא, אז נשאל מי רוצה לתרום, יש מי שהדבר בנפשם והם מוכנים יותר להשקיע. זה דפוס עבודה יותר יעיל ממה שעשינו בשנה שעברה. אני נוטה להיות מעורבת במועצות שאני פעילה בהן. היתרונות הם שזה יערב יותר אנשים, ויביא לידי ביטוי שזה ועדה עם הרבה דעות, עמדות ואנשים.

מבקשת להתייחס לדרך קבלת ההחלטה בנושא שאסור לנו לדבר עליו. עצם הריאיון של משאל טלפוני, תכלית המועצה, כפי שאני מבינה, היא שכל אחד מביא מהתפיסה שלו לנושא שעליו מדברים. לעשות משאל, כשכל אחד מצביע, בלי שהוא יודע מה, זה מאיין את התכלית.

בגופים כמו תאגידים וכו', מתקבלת החלטה רק לאחר שכל אחד שמע את השני, זה סיוס של שקלא וטריא, דווקא בגלל שמכירים את הנושא, ככל שהנושא חשוב יותר, העובדה שלא הייתה יכולת להביא אחד לאחר, מה בבסיס הרמת היד הזו, זו החטאה של מהות המועצה.

דבר שני, אני שמה עם פחות סימני קריאה מבחינתי, אבל אני חושבת שצריך להסתכל על המתח שבין הצורך לשמור על מה שקורה בתוך דיוני המועצה כמשהו שלא נותנים לו פומבי כדי שאנשים יוכלו להתבטא בצורה חופשית. מצד שני יש פה נציגים של ארגוני סגור, שנועדו לקדם את העניינים שנשלחו לקדם.

מר שרשבסקי: הרעיון להכין חומרים זה מעולה, גם להאריך ישיבות אולי, אנשים יוכלו לעמוד בזה ואולי זה ייתן מקום לעוד אנשים להביע עמדה ודעה. ביחס לחשאיות, אני מוטרד מכיוון שזה לדעתי תקדים וכל אחד יחשוב בעצמו למה נדרשה חשאיות. אני משאיר את זה פתוח אבל אני חושב שזה תקדים שעד היום לא היה.

ד"ר גור זיו: העמדה שלנו כעמדת משפחות בריאות הנפש, שאנחנו קצת עייפים מהמלחמות וממאבקי כוח מהשנים האחרונות, שהנפגעים העיקריים בהם זה המתמודדים והמשפחות של חולי נפש. אני רוצה שהמועצה תדון בדברים האמתיים הכואבים למתמודדים ומשפחות בשיקום, דו"ח מבקר המדינה מפרט כמה בעיות שנמשכות שנים. כל זה כדי לדעת איך מתמודדים עם בעיות של מתמודדים, שומעים מהשטח דברים קשים ואני מצפה שנתייחס אליהם. היינו כבר בכמה סיבובי משפטים, אני חושבת שעיקר העבודה בשיקום צריכה להיות לטובת המתמודדים והמשפחות, יש הרבה בעיות, דו"חות מבקרי המדינה מצביעים על הכשלים, ויש להתייחס לזה.

יו"ר: המועצה, בטח המועצה בראשותי, לא מבקשת לעצמה אף מאבק, אלא רק דיונים בנושאים המבניים והאקוטיים מערך ענף השיקום. אין לי, או למועצה, ריב אישי עם אף אחד. כאשר מגיעים להחלטות שיש

להן השפעה שאני תופס כמהותית מאוד למערך, יש לנו חובה לדון. כבר הסברתי, עניין **המשאל הטלפוני** היה הכרח בל יגונה, חומרים רלוונטיים הועברו לחברי המועצה במועד המוקדם ביותר והעמדה נוסחה לאחר התייעצות נרחבת ככל האפשר עם חברי המועצה רבים וגורמים מקצועיים. לגבי העניינים האחרים שהועלו, הקשבתי רוב קשב ואני בהחלט מקבל את הדברים ואפעל לאורם, כולל השתדלות לשליחת חומר מוקדמת, מתן מקום יותר נרחב לדיון וחידוש עבודת הוועדות. אני רוצה להעביר את הדיון לד"ר לב שהוא נציג המנכ"ל לנושא המועצות הלאומיות, ביקשתי ממנו להצטרף לדיון לאור האירועים, ולשאת דברי ברכה למועצה.

ד"ר לב: שלום לכולכם, אתם בוודאי מודעים להתרחשויות בעולם שיקום מתמודדי בריאות הנפש. התקציבים, העבודה, המסירות לאוכלוסייה הזו, אתם לא צריכים אותי כדי לבוא ולומר את זה. לצערי יש כל מני פלוגתות שהן לא ממין העניין ולא משרתות אותו, יש הבדלי תפיסות איך זה אמור להיות מופעל או כפוף וכו'. אני חושב שראוי שכל הגופים יצטרפו וידונו יחד, ויגיעו לפתרון הכי טוב לטובת האוכלוסייה הזו.

המועצות, עליהן גרסיאלה והצוות שלה אחראיים, ממליצות את המלצותיהן ויש את המנכ"ל שצריך לקדם את ההמלצות, **חשבתי שאני יכול להיות פלטפורמה להביא דברים הלאה ולקדמן.**

אנחנו כולנו מעוניינים בטובת המתמודדים, אך זו טריטוריה עם מאבקים. אני שבע ימים וזה נראה לי מיותר, אני מקווה שנוכל להתגבר על המהמורות האלה. מעמד המועצה קבוע בחוק, אני יושב בראש כל מני גופים וועדות כמו צוות הטיפול במגפות, **לא כל ההמלצות מתקבלות במלואן.**

אנחנו ממשיכים לעשות את עבודתנו, יש מי שמקבל את ההחלטות וזו עבודתו. **אבל אסור לשכוח שיש חובת היועצות במועצה, ויש להיועץ בה גם כשזה לא תמיד נוח. זו החובה של כולנו, לנסות להיות בניגוד למה שרואים ברחובות, גשר לשלום והבנה ושיח.** זה לא תמיד מתקיים ואני מקווה שנראה ימים יותר טובים. דיברתי ארוכות עם מר אבי אורן בעניין הזה, גם עם המנכ"ל, **כחלק מהתהליך בו אני מנסה להביא דברים שראוי שהמנכ"ל יהיה ער להם. מאחל לכולנו ימים טובים יותר.**

יו"ר: תודה רבה, הנוכחות שלך חשובה מאוד ואני מודה לך על התמיכה האישית והתמיכה במועצה.

גב' ריבקין: אני מסכימה עם גב' צוק שזה בעייתי לעשות הצבעה בלי שהיה דיון קודם.

יו"ר: גם אני מסכים. אני שב ומזכיר שנקלעתי לכורח וסד זמנים. **היכולת של המועצה להיות רלוונטית ולהגיב לאירועים בעניין השיקום עמדה לנגד עיניי, אילצה אותי לפעול בעניין.** ברשותכם אגיב רק לעניין הוועדות, הייתי חבר בכל כך הרבה ועדות שרק הוויכוחים על לכנס אותן מנעו את התכנסות הוועדה, חשבת על מודוס אחר, אני מראיין את חברי הוועדה, יוצר מסמך לדיון ואז מכנס - יכול להיות ששווה לשקול את זה שוב ובהחלט אעשה זאת.

2. דיון בעיצומי היזמים במערך השיקום -

יו"ר: הנושא הראשון לסדר היום הוא נושא שביתת היזמים, קרוב לחודש מערך השיקום נמצא בעיצומים, הבאים לידי ביטוי בכל מני היבטים. ביקשתי מנציגת פרום היזמים להעלות את הנושא הזה.

גב' שירלי גינסברג: תודה רבה, אנו מצטיירים כמי שתמיד מתלוננים, אך חשוב לנו לקבל גם הערכה לעיתים. אנחנו נמצאים בחזית, מתגברים, מסייעים, נרתמים ולא שואלים שאלות בגלל גודל השעה, לבסוף, כשמבקשים תגמול או השתתפות בעלויות אף אחד לא מוכן להתייחס או לתת לנו יחס בסיסי. **מצד אחד מדברים על שיתוף, מצד שני עושים מאתנו צחוק, זו התחושה שלנו,** אנחנו נמצאים בסכסוך מול המדינה בכמה חזיתות:

- 1) נושא צו ההרחבה:** בשנת 2017 חתמה המדינה עם איגוד העובדים הסוציאליים על העלאת שכר שהורחב בצו גם לעובדים במגזר השלישי והפרטי. **הגענו להסכמה עם המשרד להעדפת העו"ס כדי להיות משופים על עליית השכר ולא קרה כלום, ההבנות מול המשרד לא משולמות.** אצל רוב הספקים העו"סים מקבלים את השכר המעודכן, אך המשרד לא משלם. אין מחלוקת, המשרד מודע לכך שהיזם שילם על פי הצו, אבל הכספים לא מועברים. ב-2020 היה את הסכם הקורונה עם איגוד העו"ס, לא ניתן תמחור נוסף, נושא התמחור לוט בערפל, יש עליות וירידות, ואין עם מי לדבר כי אחרת לא תקבל כסף. החוויה שלנו היא של התנהגות בריונית.
- 2) תקצוב לשכ"ד:** משרד הבריאות מודה שהמצב קשה ולא ניתן להשכיר דירה עם סיוע של 770 ₪ לחודש, אבל משתמשים בעובדה שיש הליך משפטי, בחזקת נמשיך להתעלם עד שלא תהיה ברירה. אנשים נשארים תקועים בהוסטל בגלל חוסר יכולת לשכר דירה, הדבר הזה פוגע באיכות החיים של הדייר ובתהליך השיקום. אנו נאלצים לשכור הוסטלים ודירות בפריפריה העירונית והחברתית, דיירים שלנו גרים בשכונות מצוקה וזה לא מסייע לשיקום שלהם.
- יו"ר:** האם הפנייה לא צריכה להיות למשרד השיכון שיתקן את העוול עבור מתמודדים עם מגבלה פסיכיאטרית וישלם להם סיוע כמו לכל אדם עם מוגבלות?
- גב' שירלי גינסברג:** ללא קשר למשרד השיכון, נושא הדיור כתוב בחוק השיקום ונמצא באחריות משרד הבריאות, האדם צריך שיהיה לו היכן לגור כחלק מתהליך השיקום ומשרד הבריאות צריך לספק לו מקום ראוי גם אם זה אומר לסייע לו כלכלית.
- 3) שיפוי על קיצור שבוע העבודה:** שבוע העבודה קוצר בצו מ-43 שעות שבועיות ל-42 שעות שבועיות במרץ 2018, כיזמים העלינו את שכר המינימום של העובדים כנדרש, אך לא קיבלנו כל שיפוי מהמשרד. מדובר בהוצאה עודפת משמעותית, פניות למשרד הבריאות לא הועילו וגם עניין זה נאלץ להתנהל בבית משפט.
- 4) תשלומי הקורונה:** בתקופת הקורונה המסגרות עבדו בקפסולות, הסעות לעובדים התבצעו במוניות, ביזודם של מסגרות דרשו נוכחות גבוהה יותר של אנשי צוות, מורכבות לוגיסטית, שינוע משתקמים. קיבלנו מענק עבור הגל ראשון אבל לא מעבר. שילמנו על ציוד. עכשיו להגיד תודה זה חשוב, אבל לגבי תגמול יש בעיה. אין לזה צורה. קנינו מיגון בשיא המשבר - לא קיבלנו שום תגמול, כל היחס מזלזל.
- 5) דמי הכלכלה:** משמשים את המשתקמים בהוסטל לאספקת הצרכים הבסיסיים, אנחנו תקופה ארוכה מסתובבים סביב העלאת דמי הכלכלה מ-1,200 ל-1,400 בגלל העלייה ביוקר המחיה. לאחר שהעלו את

קצבת הנכות אנו חושבים שזה סביר. צריך שיוכלו לבחור איך לחיות, כיום בהוסטל נאלצים לחיות בעוני. עד כדי בחירה בין מזגן לבשר למשל. אנו מציעים להעלות את זה לבחירה של הדיירים.

יו"ר: ואיך נבטיח שהחלטת ההוסטל באמת תשקף את דעת הדיירים ולא מנהל ההוסטל?

גב' גינסברג: משרד הבריאות יפקח על כך, יש לו את האמצעים לכך.

עו"ד סוקולובסקי: מבקשת להביא את עמדתה של אנוש. **אנוש אומנם לא שובתת בגלל עמדתה נגד פעולת**

השביתה אך תומכת חד-משמעית בעמדת היזמים ושותפה למאבקם. יש תחושת רדיפה שאנו מקבלים

מהמשרד כאילו אנחנו הלא בסדר, הציפייה היא כל הזמן לבדוק איפה אנחנו עושים השלמות מעצמנו, וגם

איפה שעושים, הנטל מהכיס שלנו, לא מקבלים החזר. זה עצוב שזה כך מול משרד הבריאות בניגוד

למשרדים אחרים.

גב' גינסברג: זה מוביל לעניין נוסף, כשיש חסך שנחסך מהדיירים שהמשרד מצא שזה נחסך אנו מבקשים

להחזיר זאת לדיירים, והמשרד אומר לא, תחזירו לי את הכסף.

יו"ר: מבקש להבין, אם מצאו בבקרה על יחידת דיור שלא סופקו כל צרכי הדיירים, הכסף עובר למשרד?

גב' גינסברג: לעמדתנו מי שנפגע מזה לא המשרד. זה צריך להיות כפיצוי לדיירים, בא משרד הבריאות

ואומר, הכספים יגיעו למימון הרו"ח החיצוני וכו'. הקנסות ניתנים על מגוון דברים, כל מה שעושים בו בקרה

חיזונית, אבל כל הקנסות עוברים למשרד הבריאות.

יו"ר: תודה, אנו נבקש את עמדת המשרד בסוגיות שהועלו, ושוב, זה מאד מצער שהוא לא נמצא פה בכדי

לענות. מבקש להבין מה כוללים העיצומים?

גב' גינסברג: **אנחנו מצמצמים כל פעילות והוצאה לא הכרחית,** למשל, יש הרבה מאוד ערך לבית הספר

לשיקום, אבל בסופו של דבר הדבר אינו דחוף ואפשר להשלים חומר לימודי. הדרכות אנו לא מקיימים, אנו

לא מספקים דו"חות חיזוניים שהמשרד מבקש ועוד, **כל מה שלא צו השעה.** אני מבינה את החשיבות, והיינו

שמחים לשתף פעולה עם הכול. אני מצטערת להגיד שבסופו של דבר, מכל העיצומים, אלה היחידים שזוכים

להתייחסות.

פרופ' הדס לידור: אני לא רוצה להיכנס לוויכוח, אני חושבת שבמידה מסוימת אתם צודקים, אבל לא מבינה

מספיק כדי להיכנס לעובי המחלוקת, בית הספר מלא באנשים והקורסים מתקיימים ואני שמחה ביחס לזה.

אבל אני לא מבינה מה המדיניות לא לשלוח אנשים ללמוד, זה לא מעניש את משרד הבריאות, אלא את

האנשים. לא הבנתי את הקשר בין השביתה שלכם, גם בהנחה שהיא מוצדקת, לזה שאתם לא שולחים

אנשים שרוצים ללמוד, עובדים שלכם והמדינה משלמת, אבל אתם לא שולחים את העובדים?

גב' צוק: מבקשת לומר כמה דברים כלליים לגבי הסיבות לעיצומים. אני חושבת שכל מלה בסלע, יש

התנהלות בלתי נסבלת לאורך שנים כלפי הספקים, כמי שמלווה חלק מההליכים המשפטיים, **העובדה**

שהדיבור עם שיקום או המערכות האחרות נעשה דרך בתי המשפט, זה לא סביר והורס את המערכת

מהיסוד. חוסר הדיבור, גם כשיש הליך משפטי אין שיתוף ציבור ודיבור, אני לא מדברת על השלבים שלפני.

הערה שניה, אני חושבת שמה שגב' גינסברג חשפה כאן חושף גם מה זה לנהל את השיקום, כי לא יכולים

לדבר רק על דרכי תרבות, תכניות טיפוליות, אי אפשר לא להתייחס במערך כל כך גדול לתקצוב, הגדרה של

נהלים בצורה שאפשר לתמחר, להוציא מכרזים שניתנים ליישום, אין צידוק להתנהלות בדיעבד של לא

לשלם מה שמגיע שזה גם קורה, יש להעריך מחדש את העבודה, לשאול האם יש כאן מערכים, שיטות

עבודה שמאפשרים את הרצוי. לדוגמה, צו ההרחבה של העו"סים, זה נוצר מההגדרות שהיו בצו, מי שמנהל

צריך להגדיר נכון שזה לא יהיה עו"ס ייעודי. בסוף כשמתקנים מורידים מהכסף. יש עניין שרוצה להתייחס אליו, דווקא לא שכר הדירה, אלא דמי הכלכלה, שזה גם שרורייה. **יו"ר:** אני מציע שנקדיש דיון לנושא דמי הכלכלה.

הגב' צוק: עד שנגיע לזה יכול להיות שזה יעבור עוד פעם דרך בית משפט, אחרי שאמרנו שמה שרוצים זה לקחת כסף מהמשתקמים לשכר הדירה, כי עכשיו יש להם די והותר כסף לכלכלתם. זה נאמר בהליך ששירלי הזכירה. מתמחרים את האוכל שמתקמים צריכים, משהו כמו 600 ₪ לחודש לכלכלה של 3 ארוחות ביום, בעוד שיש הנחיות של תזונאית, של מה צריכה לכלול כלכלה בהוסטל, ואז היו מגיעים לסכום של פי 3 ופי 4, ואז היו מבינים שמתקמים לא עשירים כל כך כדי לכלכל את זה ושכ"ד, התנגדו לטיעון של דמי הכלכלה, אבל זה היה בינואר לפני הקורונה.

גב' גינסברג: חשוב להבין, אתה פותח את הפורטל והמספרים משתנים, אבל העדכון לתעריף שהיזמים מקבלים סודי. אין מכתב שאומר חודש מראש, יבוצע עדכון, כך וכך יהיה, אפשר להתייחס להבין.

מר שרשבסקי: למה זה צריך להיות סודי ושכל אחד יאשים את האחר?

יו"ר: האם מתקיים משא ומתן כלשהו עם המשרד?

הגב' גינסברג: לא מתקיים שום משא ומתן.

יו"ר: אני מבקש להציע החלטת מועצה שלאחריה נשמע הסתייגויות או הסכמה. "המועצה שמעה סקירה לגבי שביתת היזמים, סיבותיה וביטוייה. המועצה הקשיבה לטיעוני היזמים ומצפה לשמוע את תגובת המשרד לטיעונים. השביתה פוגעת משמעותית באיכות ובבקרה על מערך השיקום וקוראת למשרד לקיים דיאלוג עם היזמים, על מנת להביא לסיום שהשביתה ומבקשת לעדכן את המועצה בעניין." זה הנוסח, האם יש מתנגדים או מבקשים להביא זאת להצבעה?...לא, ההחלטה התקבלה.

3. הצגת סקר תפקוד יחידות השיקום בתקופת הקורונה – סוקרי איכות -

יו"ר: אסתי ויסברג היא מנהלת סוקרי איכות, הייתה אמורה להציג את כל הסקרים שעסקו בתפקוד היחידות השיקומיות בתקופת הקורונה, לצורך כך היה צריך להישלח לעיונכם תוצאות מעובדות של הסקר. לצערי קיבלתי מייל פרסום התכנים צריכים מכתב בקשה אישי שלי לשרונה ולטל כדי לקבל את זה, לא הבנתי מדוע כי זה קיים באינטרנט. פניתי לעו"ד עבר-הדני ולא הצלחתי לקבל תשובה טרם הפגישה. לכן אסתי תציג את הנושא ונדון בעומק פעם הבאה כשיהיו הדוחות בידינו.

גב' ויסברג: שלום, ניהלתי את התכנית 15 שנה, ואני ופרופ' מלמד פרשנו בסוף חודש אפריל, אנחנו לא מנהלים יותר ולא מודעים לזהות המחליפים כרגע.

ביצענו סקרים מעניינים בגל הראשון והשני של הקורונה, לראות מה מערכת השיקום עשתה, עשינו סקר גם לגבי מצב המשפחות בתקופת הקורונה, משפחות ושאלות של צוותים היו ממצאים חשובים, מעידים על שחיקה, לא אפרט. ברגע שעו"ס אורן יקבל אישור לקבלת הדו"חות אעביר לכם, חשוב לדעת מה קרה בתקופת הקורונה, דברים שצריך לשנות לגבי התנהלות במצבי חירום. במשובי חוץ, עשינו משובים למסגרות, הן יודעות מה הן קיבלו. אני חושבת שאתם חייבים לראות ולדעת את הנתונים, גם סקר צופים, זה גם חשוב ליזמים. אני מצטערת שלא יכולה לעשות את זה היום, אבל אחרי שתקראו את הדו"חות אני בטוחה שיהיה לכם הרבה שאלות. אני בעצם נפרדת אבל אפרד כשאעשה את דו"ח הסיכום. עשינו לאורך השנים סקרים, אפשר להיכנס לאתר שלנו. יש הרבה מאוד דו"חות שעשינו.

יו"ר: אני מכיר אותך 15 שנה לפחות, היינו בוועדת ההיגוי וחלמנו את הנושא של סוקרי איכות. המון הכרת תודה על הפרויקט שאת ופרופ' מלמד הובלתם, הבטחתם איכות במערך השיקום, תודה.
מר שרשבסקי: לא יודע אם הזכרת שהסוקרים הם מתמודדים, מכאן האמינות והחשיבות של הפרויקט.
יו"ר: נדון בנתונים החשובים האלה במפגש הבא. מפרידה לפרידה. נועה לוי, ניהלה ב-4 השנים האחרונות את תחום התעסוקה, היא תפרוש בסוף החודש. ביקשתי ממנה תמונת מצב על תחום התעסוקה.

4. תמונת מצב תעסוקה - ופרידה מהגב' נעה לוי (מצ"ב מצגת)

גב' נעה לוי: אני מתרגשת ממש, תודה. אני אעשה סקירה של תחום התעסוקה. החלפתי את גב' שרון רוטשילד ויחד למדנו הרבה על שוק העבודה והשפעתו על תחום השיקום.
ראשית, זהו תחום שבו בלי ממשקים ושותפים לא נוכל להתקדם, אז תודה לשותפינו.
כ-70% מהמשתקמים זקוקים לשירות שלנו, היתר לא זקוקים מסיבות שונות. חקרנו כמה השיקום התעסוקתי עולה לעומת כמה חוסך, מדהים לראות את ההבדלים בין מי שמתמודד באופן כללי לעומת ממוצע של ימי אשפוז של מי שמקבלים מפעל מוגן או תעסוקה נתמכת או מועדון תעסוקתי.
יש פער גדול, יש לזה משמעות גדולה לאדם עצמו, אבל גם מבחינת המשמעות המערכתית וימי אשפוז. אחד הפרויקטים הכי גדולים שלי היה בניה של נוהל תעסוקה נתמכת ויציאה למכרז, הצגתי במועצה. לקראת היציאה למכרז עשינו תהליכים רחבים של שיתוף ציבור. קשה להמעיט בחשיבות של זה, חיים מבלי להסתמך רק על קצבת נכות, ללא תלות במשפחה, להרגיש שאני שווה משהו, שהעבודה שלי שווה, דברים שנתנו לי את התחושה שמה שאנחנו עושים נכון וצריך רק להרחיב. מערך השירותים הוא עולם ומלואו, קיבלתי את המתנה מגב' רונית דודאי.
יש לנו מערך שיקום שאינו דומה לאף אחד מהמשרדים האחרים, יש כל הזמן עליה בתקציב, מערך גדול. אנסה בזריזות לסקור את כל השירותים, במצגת המספר ליד כל שירות זה כמות מקבלי השירות בשנה האחרונה. אני רוצה להציג לכם את השירותים בהם אנשים משתלבים בשוק העבודה, לרוב שכירים אבל לפעמים עצמאיים. יש לנו מערך של שירותים. מועדונים תעסוקתיים וכו'. **למעלה מ-50% ממקבלי השירות במועדונים הם אנשים מעל גיל 55, זו מסגרת שהופכת יותר מתאימה לאוכלוסייה הזו.**
ישנם שירותים שמביאים את המגע בין מקבל השירות לקהל הרחב או לשוק בחוץ ברמה יום-יומית ומאפשרים התמודדות קרובה הרבה יותר לשוק העבודה.
יש לנו גם שירותים ייחודיים שהמטרה שלהם לתת מענה פרטני וממוקד לאוכלוסיות יעד שונות. למשל מי שמגיע לגלריות, שזה מסגרות העוסקות באומנות, צעירים שנמצאים תחת הרעיון של עיסוק משמעותי - כשבתקופה הזאת זה ככלל הצבא.
קלאבהאוס – תהליכי שיקום חברתי, תעסוקתי והפניה להשכלה, הרבה מקבלים את השירות ונהנים ממנו. בתי המדרש, זה מיועד לאוכלוסייה חרדית-דתית, שזה ההשתלבות הרגילה באוכלוסייה זו כמקבילה לשוק העבודה. ניתן להשתלב בכללים בצורה של תעסוקה נתמכת.
לגבי התפתחות או מגמות בשירותים ב-5 שנים האחרונות, **התעסוקה הנתמכת, קצב הגידול ממש משמח ומעורר השתאות, קצב גידול של 25% ב-5 השנים האחרונות, גם אם מסתכלים על המספר עצמו, 8,400 איש שמשולבים בשנה. המפעלים המוגנים מבססים את המגמה, ההצטמצמות טובה, כי זה אומר שיש אנשים שיכולים להשתלב במסגרות טובות יותר בשוק הפתוח.**

מבחינת המועדונים, יש גם הצטמצמות. זה הולך ונעשה שירות מדויק יותר לאוכלוסייה שצריכה אותו, מי שיכול להשתלב בשירותים האחרים שראינו, עושה את זה לא במסגרת הקלאסית.

יו"ר: נושא **השכר במפעלים מוגנים**, זה צובע את המערך ויוצר תסכול אצל הרבה משתקמים. איך אתם כמשרד תוקפים את הבעיה?

הגב' לוי: אנחנו מכוונים אנשים כדי שיוכלו למצות את הכישורים שלהם, **התמונה של המפעלים המוגנים היא מורכבת, המדינה צריכה להשתתף בשכר כמו במשקם**, זו החלטה רוחבית שכרוכה בתקציב גדול. בשנתיים האחרונות, אני שותפה בצוות בין משרדי שמנסה לשנות, אם בחקיקה ואם בתקנות את המצב, להוסיף זכויות, פנסיה וסוציאליות. התהליך עוד לא הבשיל. תהיה פתיחה ושיתוף של הציבור סביב התהליך הזה. עוסקים באינטנסיביות רבה בשנתיים האחרונות כדי לקדם את זה.

גב' אפרתי: הצוות אמור לעסוק ביעדים, תאריכי יציאה.

גב' לוי: אין יכולת תגמול של עלות שכר שקרוב למינימום. אנחנו צריכים לאפשר הכנסות יותר גדולות. **ד"ר סרגוסטי:** יש לדון בנושא לעומק ובנפרד, מושג המפעל המוגן צריך להיעלם מהעולם לדעתנו. אם לא נשנה איך זה עובד, הבעיה תמשיך לתקיים.

יו"ר: זו אכן בעיה מורכבת וקשה. האם נושא חוק תעסוקה מעברית מתקדם?

גב' לוי: לא, כל האנשים הם ביחסי עבודה מלאים, אין מצב אחר. משמעות המעבריות זה האינטנסיביות של התמיכות, אבל מבחינת העסקה, היא כחוק. בשונה מחלק משלב של משרד הרווחה בתכנית דומה. עוד שתי תכניות שמשנות את התחום זה **השירות של וורק-איט, פיתוח קריירה לצעירים**, התחיל ב-2017, לכם יש נתונים מ-2018, אבל צומח בקצב גדול, כי זה נדרש, **עזרה לצעיר לחקור את המקום המתאים לו להשתלבות בתעסוקה או לימודים, ושירות היזמות, שמלווה אנשים בפתחה והחזקה של עסק. פה יש צמיחה גדולה של השירות הזה בשנים האחרונות.**

משקף מגמה של שני דברים, א. מעבר לתעסוקה היברידית- שכירים ועצמאים, הרעיון של להיות שכיר או פריילנסר הופך להיות רלוונטי גם באוכלוסייה שלנו. עבדנו על בניית נוהל. זה משפיע מאוד, האחדת הציפיות, זה משפיע על השירות, וגם על הגדילה של הביקוש וההיצע. ב. הסדרת תחום התעסוקה- כשהתקבלתי שאלו אותי אם אני יודעת לכתוב נהלים, לעשות סדר, ואמרתי שנראה לי שכן. מה שאומר לקחת את התחום, המגוון של הפעילויות שראיתם ישב על שלושה נהלים שנכתבו לפני שנת 2000, לא נכתבו נהלים. כתיבת נהלים כתשתית, בעקבות שיתוף ציבור והצורך שעלה מהמשפחות. זה חשוב לעניין חקירת היכולות והרצונות. יש מכרז שטרם הבשיל. גלריות וקלאב האוס, צריך לקבל נהלים.

לגבי עיסוק מוגן בשוק הפתוח – לאורך השנים נפתחות מסגרות חדשות בהתאם לכמה עקרונות שהן צורך ראשית, הצורך בבחירה, לאפשר בחירה לאנשים, לאפשר להם לממש את הפוטנציאל. שנית, ראית צרכי הפרט והעצמתו, במסגרת ובמשק שלה עם הקהילה. למשל, מרכז הכשרה, קלאב האוס לחברה הדרוזית, 'האנדימן' ועוד, העבודה נעשית עם יציאה לקהילה.

השיח הוא כל הזמן על בניה עם הצוותים, הספקים, מתוך הבנה שהם מכירים את העבודה הכי טוב עם מקבלי השירות. אני רוצה להגיד שהעבודה של כל צוותי השיקום בתעסוקה הייתה מרגשת. שמנו דגש על מיומנויות דיגיטליות.

לגבי העתיד, מה צריך לעשות ולהמשיך לעשות, מחשוב וממשק, מחקר, כמעט ולא קורה, בטח שלא בעזרת המשרד, היברידיות, לא רק וירטואלי.

עשינו חיבור לתחום ההשכלה שמתחיל להניב פירות. הסנכרון חשוב כדי לאפשר לאדם לממש את תכנית השיקום ולקדם אותו.

כל נושא ההסדרה – ברמת מכרזים וגם מפעלים מוגנים. זה צריך להיפתח ברמת המדינה, מה היא רוצה להשקיע, כדי לאפשר ליותר אנשים עם מוגבלות להשתלב בשוק העבודה ולא דווקא לצרוך שירותים. יש עוד הרבה דברים שאפשר וצריך לפתח.

יו"ר: ממש תודה נועה. אני מבין שאת פורשת בסוף החודש, וזה הזמן להגיד לך תודה ענקית..

גב' אורן: המצג משקפת את כל העבודה שלך לאורך השנים, גם משתפת מאוד, עשית משהו מבחינת שיתוף

ציבור שלא היה לו אח ורע לפני שבאת, צריך לעשות על זה שאפו גדול. הרבה פעמים עצם הנוהל יוצר מיקוד בשירותים, רואים את זה בשטח בצורה בלתי רגילה. שלישיית, ירידה לפרטים - צוותי העבודה היו צריכים להתאים את עצמם לדוקטרינה הזאת. יש לדעת מה 13000 מקבלי שירות מקבלים. אשמח אם יש חוברת מידע או מקור אחר.

מר שרשבסקי: זה אבדן גדול מאוד שאת נאלצת לפרוש.

יו"ר: אני לא חושב שכולם מכירים את מידת המוטיבציות שמאפיינת אותך. שמעתי מיזמים שאת עושה להם גם חיים קשים לפעמים. אני מקווה שתמשיכי, תישארי בתחום, תמשיכי לתרום איפה שלא תהיי. אני לא אתייחס לסיבות העזיבה, מבחינתי האישית זה אבדן למערכת.

גב' גינסברג: נועה הייתה פרטנר מקצועי, הרגשנו שיש עם מי לעבוד ועל מי לסמוך. זה היה תענוג למצוא פרטנר, כישרון אדיר.

גב' שפיר-קיסר: עוד מלה מהצוות שעובד עם נועה, זה אבדה בלתי נתפסת שלא הייתה צריכה לקרות, הנסיבות לא רגילות. נועה הציגה רק את קצה של העשייה. זה מאפיין את העשייה של המערכת שלנו – האומץ והמאמץ שלנו לאורך כל הדרך. המערכת צריכה לחשוב על כל המעברים האלה.

יו"ר: אני מבקש להודות לכולם. הייתי צריך להתאים את עצמי תוך שעות לדיון לאור האילוצים המשפטיים. אקח את כל הדברים שנאמרו בחלק הראשון לתשומת ליבי.

אני שב וחוזר כי לא אתפשר על הזכות והחובה של המועצה לדון בנושאים שהם רלוונטיים ומהותיים. היכולת להכיל מחלוקת זה אבן היסוד של התרבות האנושית, חשוב שנדע לנהל מחלוקת בצורה תרבותית ולא מתחמקת. אז תודה רבה לכם, ימים שקטים, שלווים ומפייסים לכולם, שיהיה בטוח לכם ולמשפחות. המפגש הבא ב-16 ליוני, תודה רבה. הישיבה ננעלה.

בכבוד רב,

עו"ס אבי אורן

יו"ר המועצה הארצית לשיקום נכי נפש בקהילה

		משרד הבריאות
המשנה למנהל הכללי	-	
ראש חטיבת הרפואה	-	ד"ר ורד עזרא
ראש שירותי בריאות הציבור	-	ד"ר שרון אלרועי
נציב קבילות הציבור למקצועות רפואיים, אגף להבטחת איכות, נציבות התלונות	-	ד"ר בעז לב
סמנכ"ל בכיר איכות ובטיחות	-	פרופ' ירון ניב

סמנכ"ל בכיר למינהל ומשאבי אנוש	-	
סמנכ"ל תכנון, תקצוב ותמחור	-	מר חיים הופרט
סמנכ"ל לדוברות והסברה	-	גב' עינב שימרון
ראש מינהל הסיעוד	-	ד"ר שושי גולדברג
ראש מינהל לטכנולוגיות רפואיות ותשתיות	-	ד"ר אסנת לוקסנבורג
ראש חטיבת המרכזים הרפואיים הממשלתיים	-	ד"ר דודו דגן
ראש המרכז הלאומי לבקרת מחלות	-	פרופ' ליטל קינן בוקר
עוזרת למנכ"ל משרד הבריאות	-	גב' מאיה גולן
		קופות חולים
מנכ"ל שירותי בריאות כללית	-	פרופ' אהוד דודסון
סמנכ"ל רפואה/קופ"ח מאוחדת	-	ד"ר דוד מוסינזון
סמנכ"ל לרפואה/לאומית שרותי בריאות	-	פרופ' שלמה וינקר
ראש חטיבת הבריאות/ מכבי שירותי בריאות	-	ד"ר מירי מזרחי
ראש אגף מדיניות בריאות בחטיבת הקהילה	-	ד"ר ניקי ליברמן
ראש אגף הרפואה, שירותי בריאות כללית	-	ד"ר דורון נצר
קרפ"ר / צה"ל	-	תא"ל פרופ' אלון גלזברג
יו"ר המועצה המדעית	-	פרופ' חנוך קשתן
המנהל המדעי של המ.ל.מ.ב.	-	פרופ' חיים ביטרמן
יו"ר ההסתדרות הרפואית בישראל	-	פרופ' ציון חגי
ראש האגף לברה"י, משרד הבריאות	-	ד"ר טל ברגמן
ס.ראש האגף לברה"י לנושא מערך השיקום, משרד הבריאות	-	ד"ר נורית שלפמן
לשכה משפטית, משרד הבריאות	-	עוה"ד שרונה עבר הדני
מנהל המערך הקליני בבריאות הנפש, משרד הבריאות		ד"ר אהוד ססר